

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/102/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114222504
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8114222504.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členiek senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Moniky Juskovej v právnej veci navrhovateľky: U. W., nar. XX.XX.XXXX, L. XXX, XXX XX L., právne zastúpená JUDr. Marekom Polakovičom, advokátom v Prešove, Duchnovičovo nám. č. 1 proti odporcovi: L. K., nar. XX.XX.XXXX, Z. XX/XX, XXX XX K., právne zastúpený JUDr. Martinom Staroňom, advokátom v Prešove, Hlavná 89, v konaní o určenie výživného pre plnoleté dieťa, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 17C/292/2014-90 zo dňa 02.12.2015 a dopĺňaciemu rozsudku č.k. 17C/292/2014-94 zo dňa 04.01.2016 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok č.k. 17C/292/2014-90 zo dňa 02.12.2015 a dopĺňací rozsudok č.k. 17C/292/2014-94 zo dňa 04.01.2016.

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom zo dňa 02.12.2015 rozhodol tak, že:

- I. Odporca je povinný prispievať navrhovateľke na jej výživu výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované dieťa, ktoré v súčasnej dobe je 27,13 EUR mesačne, vždy do každého 20. dňa v mesiaci k rukám navrhovateľky, počnúc dňom 12. 8. 2014,
- II. Suma zaplatená odporcom vo výške 244,17 EUR ako výživné od marca 2015 do novembra 2015 za 9 mesiacov sa započítava do dlžného výživného,
- III. Na zameškanom výživnom za obdobie od 12. 8. 2014 do 28. 2. 2015 vo výške 90,28 EUR súd p o v o ľ u j e odporcovi splátky po 10,- EUR mesačne, ktoré bude uhrádzať spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok v prípade omeškania.
- IV. Vo zvyšku súd návrh z a m i e t a ,
- V. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania,

a dopĺňacím rozsudkom zo dňa 04.01.2016 rozhodol tak, že dopĺňa výrok rozsudku sp.zn. 17C/292/2014-90 vyhláseného dňa 02.12. 2015 v časti „Suma zaplatená odporcom vo výške 244,17 eur ako výživné a 90 eur ako zameškané výživné ... „.

Súd prvého stupňa vychádzal zo zistenia, že navrhovateľka žiadala uložiť odporcovi povinnosť prispievať na jej výživu sumou 190 eur, nakoľko právoplatným rozsudkom bolo určené, že odporca je jej otcom a preto je povinný plniť si voči nej vyživovaciu povinnosť až do doby, kým nebude schopná sama sa živiť. Jej výdavky predstavujú náklady 150 eur mesačne, za ubytovanie v študentskom domove, stravné 100 eur mesačne, študijné materiály a pomôcky cca 50 eur mesačne, cestovné výdavky na cesty z Prešova

do Prahy a späť mesačne 80 eur. Matka si voči nej riadne plní vyživovaciu povinnosť. Ide o prvý návrh na určenie výživného. Nakoľko v čase, keď bolo určované otcovstvo odporcu voči nej, bola už plnoletá a o výživnom nebolo rozhodnuté.

Odporca bol toho názoru, že je v rozpore s dobrými mravmi, aby prispieval navrhovateľke na výživu. Jeho otcovstvo voči navrhovateľke bolo určené až po 17. rokoch od jej narodenia, matka dieťaťa mu neoznámila, že má s ním dieťa, a preto, keď sa začalo konanie, neveril, že tomu tak môže byť. Testy DNA však jeho otcovstvo potvrdili. Mal z toho veľkú traumu, v rodine vznikol veľký problém. V máji 2013 stratil prácu, do tej doby poberá jeho rodina dávku v hmotnej núdzi 350 eur, kde sú zahrnuté aj rodinné prídavky na 5 detí. Manželka je nezamestnaná.

Súd prvého stupňa z vykonaného dokazovania zistil, že Okresný súd Košice I. v konaní sp. zn. 24C/116/2011, rozhodnutím z 31. 3. 2014 určil, že odporca je otcom navrhovateľky. Navrhovateľka je študentkou 1. ročníka Lekárskej fakulty Karlovej univerzity v Prahe a jej nevyhnutné náklady spojené so štúdiom sú 150 eur za ubytovanie na internáte, stravné 100 eur, nevyhnutné lieky, ktoré vydala za antibiotika v posledných 3 mesiacoch predstavujú 20 eur, cestovné náklady z Prešova do Prahy a späť za jednu cestu sú 30 eur. Má výdavky spojené s nákupom študijnej literatúry. Len v 2. ročníku bude potrebovať učebnice anatómie za 6.000 Čk, výdavky za hygienu a oblečenie sú mesačne 30 - 50 eur. Matka zarába okolo 1.000 eur, je samoživiteľka, zabezpečuje jej potreby ako aj potreby jej mladšej sestry. Prijmy matky nestačia na pokrytie jej potrieb a je nútená požiadať o finančnú pomoc aj starú matku, a to skoro každý mesiac.

Súd prvého stupňa, čo sa týka odporcu, zistil, že je ženatý, z manželstva má päť detí, z toho tri sú plnoleté, študujúce na Lekárskej fakulte v Košiciach, dve deti sú žiačkami základnej školy. Odporca je nezamestnaný od mája 2013, zaradený je do evidencie uchádzačov o zamestnanie, od 01.05.2014 poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 339,70 eura, pred tým od mája 2013 bola priznaná dávka v hmotnej núdzi v celkovej výške 349,90 eur. Rodinné prídavky na päť detí sú vo výške 117,60 eura, nevyhnutné výdavky potrebné na úhradu energií, vody a plynu predstavujú 162,44 eura, náklady na MHD pre tri dcéry sú 30 eur, cestovné do Košíc pre tri dcéry 72 eur, hygienické potreby 35 eur, internet 17,99 eura, spolu ide o výdavky vo výške 299,93 eura mimo stravy. Vo výdavkoch nie je zahrnuté oblečenie a obuv, ktoré si kupujú podľa finančných možností. Deti nenavštevujú školskú jedáleň, družinu a neplatené záujmové mimoškolské krúžky. Pokiaľ ide o stravu a ostatné výdavky, pomáha im celá širšia rodina, svokrovcí, rodičia, sestra odporcu, za stravu ošetrí tým, že si sami dopestujú zeleninu a hydinu. Odporca uviedol, že aktívne pracuje s Úradom práce, zaujíma sa o vhodné práce, podával si žiadosti o prijatie do zamestnanie, odpoveď nedostal, nemôže si dovoliť vycestovať za prácou do zahraničia, pretože nemôže nechať päť dcér s manželkou aj z toho dôvodu, že manželka má zdravotné problémy s chrbticou a najmladšia dcéra má taktiež zdravotné problémy, potrebuje, aby sa jej každý deň venoval pri učení.

Súd prvého stupňa konštatoval, že v konaní nebolo preukázané, že by sa odporca vzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobkového alebo majetkového prospechu. Mal za preukázané to, že odporca spolupracuje s Úradom práce, prácu sa mu však nepodarilo získať. nemožno mu zazlievať to, že prácu si nehľadá v cudzine, pretože takéto možnosti sú v jeho prípade obmedzené. Súd však taktiež nezistil, že by žiadané výživné zo strany navrhovateľky malo byť v rozpore s dobrými mravmi. Pri stanovení výšky výživného vychádzal z toho, že povinnosťou odporcu bude platiť minimálne výživné, ktoré je stanovené zákonom pre každého rodiča, bez ohľadu na jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, preto návrh navrhovateľky v prevyšujúcom rozsahu zamietol a rozhodol o povinnosti odporcu zaplatiť zameškané výživné.

Dôvodom, pre ktorý súd prvého stupňa vyhlásil dopĺňací rozsudok, bolo to, že v rozsudku, ktorý vyhlásil 02.12.2015, opomenul vo výroku uviesť sumu 90 eur, ktorú odporca uhradil ako zameškané výživné.

Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami Zákona o rodine - § 62 ods. 1 - 4, § 65 ods. 1 - 3, § 75 ods. 1.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti rozsudkom súdu prvého stupňa podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka, a to proti výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti návrh zamietol. Podľa navrhovateľky súd prvého stupňa

neposúdil právne správne a nedostatočne zistil skutkový stav. Z vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa navrhovateľky pri určení výživného je rozhodujúci príjem, ktorý by rodič reálne mohol dosahovať, a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože pri určovaní výživného má princíp potenciality prednosť pred princípom fakticity. Prvostupňový súd pri určovaní výšky výživného nesprávne hodnotil iba okolnosti a pomery, ktoré sú reálne dané, pričom mal hodnotiť aj tie, ktoré by za určitých okolností mohli existovať. Pokiaľ je odporca od 01.02.2015 nezamestnaný a poberá iba dávku v hmotnej núdzi a prídavky na svojich päť detí, nepreukázal, že vykonáva aktivitu smerujúcu k získaniu zamestnania. Naopak navrhovateľka riadne svoje náklady preukázala, tieto náklady uhrádza matka a je nútená žiadať aj o finančnú pomoc svoju starú mamu. Na uspokojovanie jej odôvodnených potrieb sú však povinní podieľať sa obaja rodičia. Je neakceptovateľné, že odporca si po dobu 3 rokov nebol schopný nájsť akúkoľvek prácu, ktorá by mu poskytovala zdroj príjmu tak, aby bol schopný si zabezpečiť svoje nevyhnutné životné potreby, ako aj potreby svojich detí. Rodič, ktorý má vyživovaciu povinnosť k dieťaťu, je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu nebolo ohrozené. Navrhovateľka preto žiadala, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že uloží odporcovi prispievať jej na výživu vo výške, ako žiadal pôvodne, t.j. 190 eur mesačne, počínajúc dňom 12.08.2014.

Odporca sa k doručenému odvolaniu písomne nevyjadril.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 O.s.p. vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnuté rozsudky súdu prvého stupňa, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo, v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 212 O.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 1, 2 O.s.p.), pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku zverejnil na úradnej tabuli súdu dňa 05.05.2016 (§ 211 ods. 2, § 156 ods. 3 O.s.p.) zistil, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné.

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (§ 62 ods. 1 - 4 Zákona o rodine).

Ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného. Výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh (§ 65 ods. 1, 3 Zákona o rodine).

Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

Oboznámením sa s obsahom spisu, výsledkami vykonaného dokazovania, odôvodnením napadnutého rozhodnutia odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa správne rozhodol pokiaľ uložil odporcovi povinnosť prispievať navrhovateľke na jej výživu výživné v sume 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa. Namietané nesprávne právne posúdenie veci a namietané nesprávne zistenie skutkového stavu nebolo dôvodné. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením uvedeným súdom prvého stupňa a na doplnenie správnosti napadnutého rozhodnutia uvádza, že podstatným pre rozhodnutie odvolacieho súdu v predmetnej veci bolo vyriešenie otázky, či pre určenie výživného zo strany odporcu na navrhovateľku možno vychádzať z jeho potencialného príjmu, alebo či je potrebné vychádzať zo skutočného príjmu odporcu.

V danom prípade sa navrhovateľka domáhala voči odporcovi určenia vyživovacej povinnosti vo výške 190 eur mesačne od 11.08.2014 do budúca a úhrady zameškaného výživného z dôvodu, že odporca

je jej otcom, pričom na jej výživu nikdy neprispieval, ani ju inak nepodporoval. Uviedla, že je študentkou medicíny v Prahe. Medzi svoje výdavky zaradila náklady na ubytovanie v študentskom domove cca 150 eur mesačne, stravné 100 eur mesačne, študijné materiály a pomôcky cca 50 eur mesačne, cestovné z Prahy do Prešova a späť cca 80 eur mesačne. Odporca s návrhom nesúhlasil, pričom uviedol, že jeho otcovstvo voči navrhovateľke bolo určené až po 17 rokoch od jej narodenia. Z tohto dôvodu sa nemohol o ňu starať. Ďalej uviedol, že v máji 2013 prišiel o prácu, odvtedy je nezamestnaný. S manželkou majú päť dcér, voči ktorým má vyživovaciu povinnosť, tri staršie študujú na vysokej škole v Košiciach. Aj jeho manželka je nezamestnaná, lebo bola na materských dovolenkách a ostala v domácnosti. Ich príjem tvorí dávka v hmotnej núdzi vo výške 349,90 eura, od mája 2014 znížená na 339,70 eura a rodinné prídavky na deti vo výške 117,60 eura. Medzi pravidelné mesačné výdavky uviedol platenie SIPO 162,44 eura, internet 17,99 eura, základné potraviny cca 400 eur, hygienické potreby cca 35 eur, benzín 50 eur, MHD pre tri dcéry 30 eur a cestovné do Košíc pre tri dcéry 72 eur, okrem toho platia ročné výdavky daň za pozemok 14 eur, daň za nehnuteľnosť 22 eur, odpad 70 eur, ZRPŠ pre dve deti 20 eur a povinné poistenie vozidla 107 eur. Poukázal na to, že finančný rozdiel medzi výdavkami a príjmami im pomáha vykryť rodina a tiež si dopestujú niektoré vlastné produkty. Pokiaľ ide o možnosť zamestnať sa, uviedol, že spolupracuje s úradom práce a zaujíma sa o vhodné zamestnanie. Dával si žiadosti o zamestnanie, ale nedostal žiadnu odpoveď. Za prácou do zahraničia nemôže vycestovať, lebo doma nemôže nechať samé dcéry s manželkou, ktorá má zdravotné problémy s chrbticou. Poukázal na to, že absolvuje rekvalifikačný kurz, súkromne sa vzdeláva ohľadom informačnej techniky, aby získal status odborníka v oblasti techník kopírovacích strojov a zvärač optických káblov. Takto si dopĺňa vzdelanie, lebo jeho vzdelanie nie je dnes aktuálne. Ďalej poukázal na to, že absolvoval viac konkurzov, ale všade neúspešne, všetko zlyhalo na tom, že požadoval príjem 500 eur, aby mohol užiť rodinu. Každý mesiac predkladá na úrad práce dôkazy o tom, že sa zaujíma o prácu, lebo ináč by ho vyradili z evidencie.

Ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine výslovne ustanovuje, že na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku či majetkového prospechu. V danom prípade by súd mal pri určení vyživovacej povinnosti vychádzať nielen zo skutočného príjmu, ale z príjmu, ktorý by povinný rodič mohol dosiahnuť, keby sa nebol vzdal bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania či iných finančných výhod. V prejednávacom prípade však nebolo preukázané, že by odporca stratil zamestnanie z vlastnej viny a rovnako ani to, že sa nesnaží získať nové zamestnanie. Odporca predložil súdu potvrdenie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov zo dňa 01.12.2015 (čl. 86 spisu), z ktorého vyplýva, že odporca je od 01.02.2013 nezamestnaný a evidencia trvá. V prípade, ak by si odporca aktívne nehľadal zamestnanie, príslušný úrad práce by bol povinný ho z evidencie uchádzačov o zamestnanie vyradiť (§ 36 ods. 2 písm. b), ods. 5 zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti). Z uvedeného možno usúdiť, že odporca pred správnym orgánom preukázal, že si zamestnanie aktívne hľadá. V konaní pred súdom neboli zo strany navrhovateľky preukázané a ani len tvrdené konkrétne skutočnosti, ktoré by uvedené popierali, napr. tým spôsobom, že odporcovi bola ponúknutá práca a ten ju odmietol, resp. že by sa vzdal aktív (dedenie, dar) za účelom zbavenia sa povinnosti plniť vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľke. Zároveň odvolací súd konštatuje, že odporca vyvíja snahu o získanie zamestnania tým spôsobom, že absolvuje rekvalifikačný kurz v oblasti informačnej techniky.

Z uvedených konkrétnych skutkových okolností prípadu nie je možné usúdiť, že pri určení vyživovacej povinnosti zo strany odporcu na navrhovateľku bolo možné vychádzať z jeho predpokladaných príjmov. Z týchto dôvodov podľa názoru odvolacieho súdu je rozhodnutie súdu o určení vyživovacej povinnosti na navrhovateľku správne.

Odvolací súd v žiadnom prípade nespochybňuje skutočnosť, že životné potreby navrhovateľky a jej náklady na štúdium na vysokej škole v zahraničí predstavujú značnú položku, avšak je potrebné zohľadniť tú okolnosť, že odporca sa z nie vlastnej viny ocitol v nepriaznivej životnej situácii, kedy on a jeho manželka sú obaja nezamestnaní a majú vyživovaciu povinnosť voči piatim deťom, z toho voči dvom maloletým deťom. V prípade, ak dôjde na strane účastníkov konania k zmene pomerov, môžu sa domáhať zmeny napadnutého rozsudku.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p. a vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Rozhodol tak z dôvodu, že navrhovateľka v odvolacom konaní úspech nemala, preto nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Úspešný odporca si trovy odvolacieho konania neuplatnil a ani mu žiadne preukázateľné trovy z obsahu spisu nevyplývajú.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.